

ZARZĄDZENIE NR 22/2021
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH
z dnia 17 grudnia 2021 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Zamczysko

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 i 1718) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Zamczysko, zwanego dalej „rezerwatem”, położonego na terenie gminy Wręczyca Wielka, w powiecie kłobuckim.

§ 2.

Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują identyfikację, ocenę potencjalnych zagrożeń wewnętrznych, sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, lokalizację i rozmiar zadania ochronnego, które określają załączniki nr 1 i 2 do zarządzenia.

§ 3.

Obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załączniki do zarządzenia Nr 22/2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Zamczysko.

Załącznik Nr 1.

Identyfikacja i ocena istniejących zagrożeń zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Identyfikacja istniejących zagrożeń zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków.
Degradacja ekosystemu leśnego w wyniku antropopresji (nielegalny ruch turystyczny, wykopaliska archeologiczne, eutrofizacja, synantropizacja rezerwatu).	Istotne	Obserwacja i ocena przeobrażeń roślinności, rzeźby terenu.

Załącznik Nr 2.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kłobuck	Rozmiar zadania ochronnego
<p>Obserwacje i ocena:</p> <p>1) przekształceń składu gatunkowego odnowienia lasu i runa (obecność gatunków obcych i inwazyjnych, eutrofizacja siedliska), osłabienia/uszkodzenia starodrzewu dębowego;</p> <p>2) zniekształceń rzeźby terenu (odkrywki archeologiczne).</p>	Teren rezerwatu.	<p>1) oględziny rezerwatu dwukrotnie w trakcie obowiązywania niniejszego zarządzenia,</p> <p>2) bieżący nadzór straży leśnej.</p>

Uzasadnienie merytoryczne
do zarządzenia Nr 22/2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w
Katowicach z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla
rezerwatu przyrody Zamczysko.

Rezerwat przyrody Zamczysko utworzono w 1953 r. w celu zachowania ze względów kulturalno-społecznych fragmentu lasu dębowego o dużych walorach krajobrazowych. Ponadto obiekt posiada znaczenie historyczne jako miejsce po starym, zburzonym w czasach średniowiecznych zamczysku.

Rezerwat ten nie ma planu ochrony ustanowionego przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W związku z tym, wykonywanie wszelkich działań na jego terenie jest możliwe na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, ustanawiającego zadania ochronne, zgodnie z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

Sporządzając niniejszy dokument dokonano analizy zagrożeń dla rezerwatu. Zidentyfikowano zewnętrzne czynniki antropogeniczne wpływające na degradację ekosystemu leśnego. Przekształceniom środowiska przyrodniczego rezerwatu sprzyja jego położenie oraz niewielka powierzchnia. Rezerwat tworzy bowiem enklawa leśna o powierzchni 1,35 ha otoczona gruntami rolnymi oraz zabudowaniami mieszkalnymi. Uwarunkowania przyczyniają się do zakłócenia spontanicznego przebiegu procesów przyrodniczych w rezerwacie. Zagrożają stabilności ekosystemu poprzez antropogeniczne przemiany składu gatunkowego roślinności (pojawienie się gatunków obcych i inwazyjnych, eutrofizację siedliska), osłabienia/uszkodzenia starodrzewu dębowego. Na terenie rezerwatu znajduje się stanowisko archeologiczne – grodzisko wczesnośredniowieczne, wpisane do rejestru zabytków z terenu województwa śląskiego. Jako miejsce cenne historycznie jak i kulturowo narażone jest na działalność poszukiwaczy skarbów przeszukujących teren rezerwatu i dokonywujących odkrywek w sposób nielegalny, bez nadzoru służb konserwatorskich.

Nie stwierdzono natomiast procesów lub zjawisk zachodzących w ekosystemie rezerwatu, które mogłyby negatywnie wpływać na stan przedmiotu ochrony. W związku z tym nie zidentyfikowano zagrożeń wewnętrznych dla rezerwatu.

Nie rozpoznano dla przedmiotowego rezerwatu zagrożeń o charakterze potencjalnym. Zgodnie z Uchwałą Nr IX/102/11 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie planuje się zmiany przeznaczenia gruntów bezpośrednio sąsiadujących - ustalono tereny rolnicze bez prawa lokalizacji zabudowy.

Mając na względzie charakter przedmiotu ochrony oraz fakt, że kierunki naturalnych procesów zachodzących w zbiorowisku leśnym rezerwatu są zgodne z założonym celem ochrony, nie stwierdzono konieczności wykonywania działań ochrony czynnej i całą powierzchnię objęto ochroną ścisłą. Zadania ochronne oparto zatem na prowadzeniu obserwacji pod kątem wpływu antropopresji na jego stan ochrony oraz nadzorze służb terenowych straży leśnej.

Ze względu na charakter walorów krajobrazowych rezerwatu (niewielka enklawa leśna pozbawiona otwarc widokowych) nie wyznaczono w jego obrębie obszarów objętych ochroną krajobrazową.

Ochrona gatunków grzybów, roślin i zwierząt w rezerwacie, realizowana jest poprzez ochronę całego ekosystemu. Obecnie nie zachodzi na terenie rezerwatu konieczność prowadzenia innych działań z zakresu czynnej ochrony grzybów, roślin i zwierząt.

Zadania wyszczególnione w niniejszym zarządzeniu są uzasadnione realizacją celu ochrony rezerwatu określonego w zarządzeniu Ministra Leśnictwa z dnia 27 kwietnia 1953 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr A-42, poz. 512, z późn. zm.).

W ramach konsultowania zapisów projektu zarządzenia w trybie roboczym organ nadrzędny – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pismem z 3 grudnia 2021 r. (znak: DZP-WP.6201.24.2021.DK) zgłosiła uwagę merytoryczną, dotyczącą braku identyfikacji w załączniku Nr 1 do zarządzenia zagrożenia: „obecność gatunków obcych i inwazyjnych, eutrofizacja siedliska”, które opisywane było w załączniku Nr 2 i uzasadnieniu do zarządzenia. Uwagę tę uwzględniono poprzez uzupełnienie załącznika Nr 1 w ww. zakresie.